

Elszámolás a múlttal

A magyarországi drámapedagógia történetét nem dolgozta fel nevelés-történész. Még nem született meg az a dolgozat, amely kellő alapossággal, módszerességgel, apparátussal, személyes objektivitással stb. nyúlt volna a témához.

Jobb híján csak néhány írott formában közreadott emlékezés állt eddig az érdeklődők, a gyökerek után kutatók rendelkezésére. Akik ezeket írták, azok „benne voltak a történetben”, sőt aktív alakítói voltak annak: azt osztották meg olvasóikkal, hogy ők miként emlékeznek „arra az időre”. Végül is majdnem mindegy, hogy ezek a dolgozatok a szerzők által bevallottan szubjektív emlékezések, avagy ellenkezőleg, az objektivitás látszatát akarják kelteni. A személyes érintettségtől nyilvánvalóan nem mentesek, továbbá állításaikat nem „dokumentálják”, nem alkalmaznak semmiféle tudományos apparátust – tehát legfeljebb mint „adalék” tekinthetők egy mások által (máskor) megírandó történethez...

A magyar drámapedagógia kezdeteit ez a füzet sem fogja feltárni, de jelentős mértékben növeli az „adalékok” számát.

A már említett, két nagy(obb) példányszámban megjelent történeti tárgyú írás (Debreczeni Tibor: Hárlóban. Drámapedagógia Magyarországon – kapcsolata a gyermekszínházzal. Kútbanézók különszám. 1998; Gabnai Katalin: A Corvin téri küzdelem után avagy a drámapedagógia hazai honosodása és

jelen napjai. In: Alkotó emberek. Amatőr művészetek az ezredfordulón. 2. javított kiadás, NKÖM, Bp. 2001) mellett egy olyan interjú is megjelent témánkban, aminek címét – Mondom, eretnek vagyok – a mostani beszélgetőtársak közül sokan vállalhatják: a már leirtakhoz, a közzétett történetekhez képest – egymást erősítő, időnként egymásnak homlokegyenest ellentmondó – személyes, részben eretnek közlések sora szerepel az alábbiakban.

A Magyar Drámapedagógiai Társaság mindenkori elnöksége által hosszú évek során át „görgetett” feladat az, hogy tegyen végre valamit – ha lehet, akkor persze hatásos, eredményes lépést – annak érdekében, hogy el tudjunk számolni közös szakmai múltunkkal. Régóta köztudott, hogy fel kell dolgoznunk tárnunk mindazt, ami szakmánk számára a forrást vagy egy másik képpel, a gyökereket jelentheti.

Tudtuk azt is, hogy mindezt addig kell megtenni, amíg lehet: amíg a „nagy idők tanúi”, azok, akikkel és akik révén történt a drámapedagógia hazai honosodása – közöttünk vannak.

Maradjanak is közöttünk, minél tovább, erőben, egészségben, kívánjuk nekik! – ezzel együtt ezt az adósságot most, részben (hiszen egészen nem lehet) törlesztjük.

Volt egy a munkát előkészítő, egyeztető megbeszélés 2005 májusában.

Azon kívül, hogy itt – akaratumunk kívül – szórakoztató műsort rendeztünk abból, ki és hogyan emléke-

zik másképp ugyanarra, főleg az évszámokra, „összehoztunk” különböző generációkhoz tartozó drámapedagógus párosokat. Előbb-utóbb a beszélgetések is megtörténtek közöttük: a fiatalabbak kérdezték az idősebbeket a saját történetükről, arról, hogy ők miként élték meg a drámapedagógia hazai kezdeteit. Időnként persze másra is kitértek a kérdezők. Néha kérdés nélkül a válaszadók is elkalandoztak.

Nem vasaltuk ki a beszélgetéseket: nem vetettünk be kutatói-szakértői hadat a bizonyítékok feltárása vagy az egyes közlések ellentmondásainak feloldása végett.

Mindenki úgy emlékezik, ahogy ő tud (vagy akar). És nyilvánvaló: lapunk egyik beszélgetése sem a TÖRTÉNET, a tizenhárom interjú együtt sem az, de mindegyik hozzátesz valami fontosat.

Mindennek köszönhetően érdekes, színes anyag jött létre.

A „ma született” tizenkét interjú mellett a sor szerves része egy régebbi beszélgetés is: így tizenhárom vonzó, izgalmas személyiség, amúgy nagy tudású szakember beszél arról, ami neki és a kérdezőnek egyaránt fontos: a drámapedagógia hazai kezdeteiről.

Azt reméljük, hogy mindez az olvasónak is fontos (vonzó, érdekes, izgalmas stb.) lesz.

Ebben a reményben adjuk közre a Drámapedagógiai Magazin 2005. évi második különszámát.

Kaposi László

Bácskai Mihály

Beszélgetőtárs: Telegdy Balázs

Hogyan szerveződött országos szinten az amatőr színházas a „hőskorban”?

Volt egy országos színházas tanács, amelyben én a diákszínház referense voltam annak idején. Itt találtuk ki a csurgói fesztivált és más rendezvényeket. A tanács tagjai neves színházi rendezők és amatőr színházasok voltak, például Debreczeni Tibor, Dévényi Róbert, Keleti István, majd Nánay István. Később a Népművelődési Intézetben Debreczeni Tibor és Mezei Éva fogták össze a munkát, és tulaj-

donképpen az egész drámapedagógiai mozgalom innen indult. Elkezdtek tanfolyamokat, képzéseket és programokat szervezni.

Hogyan került Magyarországra a drámapedagógia?

Mint módszert először Debreczeni Tibor a csehországi és Mezei Éva az angliai tapasztalatai alapján tette közzé. Érdekes módon nálunk nem a klasszikus iskolai drámapedagógia bontakozott ki, hanem inkább mint a gyerekszínházokat, diákszínházokat segítő